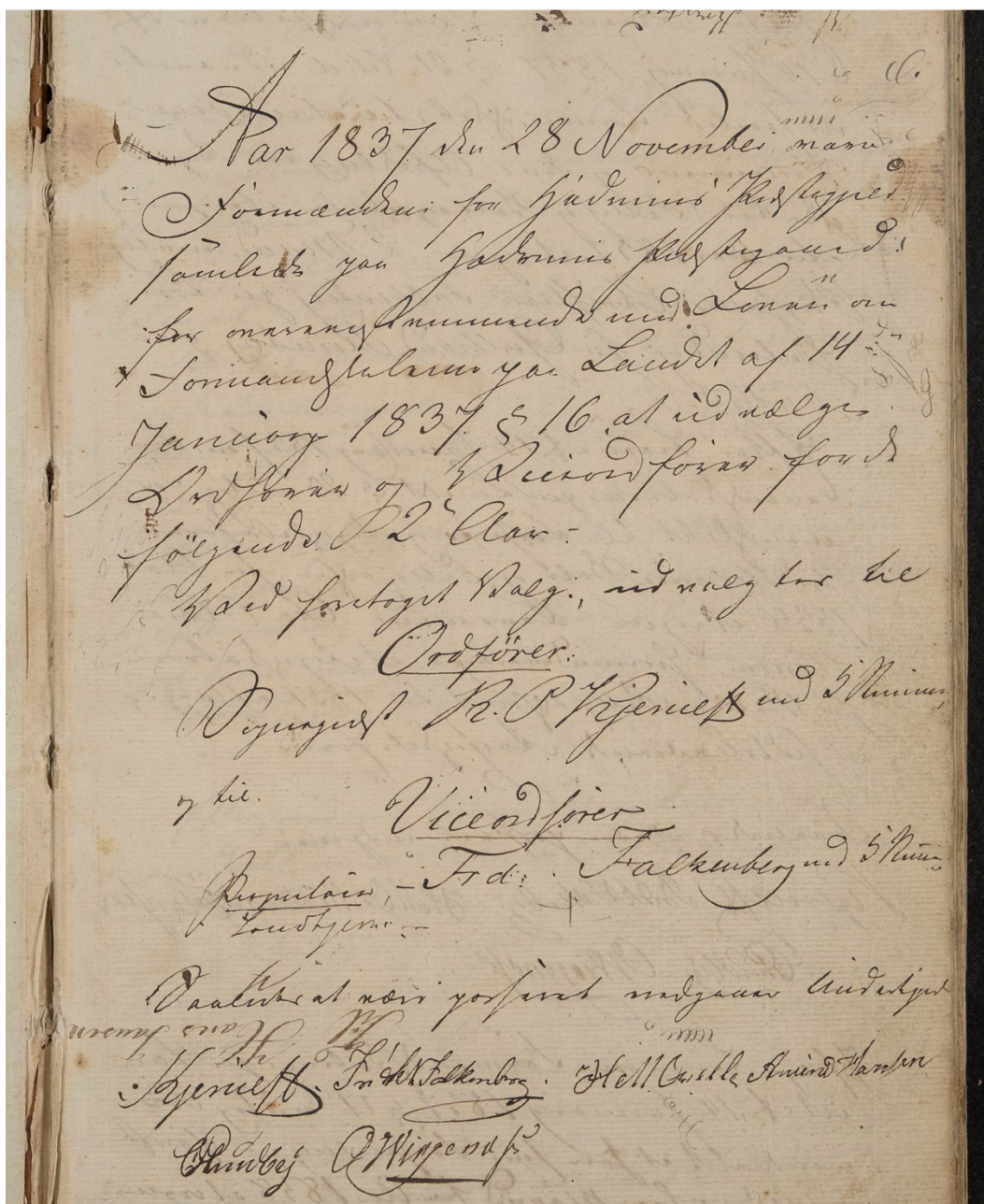

ÅRSMELDING 2021

HEDRUM HISTORIELAG

Første side i Hedrums eldste formannskapsprotokoll (1837). Digitalt foto ved IKA Kongsberg. Arkivreferanse: IKAK/0727021/A/Aa/L0001

Innhold

ÅRSMELDING FOR HEDRUM HISTORIELAG FOR 2021	3
STYRET	3
Generelt	3
Organisering	3
Fellesinnsats/dugnad	3
Historielagenes fellesforum	3
TUN	4
Uteanlegg	4
Bygg og sikkerhet	4
Ombygging	4
Utleie og renhold.....	4
SAMLINGER	5
Gjenstandsgruppa	5
Arkivgruppa	5
Slektsgruppa	6
Bildegruppa	6
Kunst- og litteraturgruppa.....	6
FORMIDLING	7
Kulturskrinet.....	7
Kurs	8
Heidarheim.....	8
Kulturminner	8
ARRANGEMENTER	9
Gundas stuer	9
Møter/fester	9
ADMINISTRASJON	10
Medlemmer.....	10
Æresmedlemmer	10
Regnskap og finans.....	10
Gaver og fonds	10

ÅRSMELDING FOR HEDRUM HISTORIELAG FOR 2021

STYRET

Generelt

Det ble i 2021 avholdt 15 styremøter med behandling av i alt 128 saker. Styret har brukt særlig mye tid på forberedelse og etter hvert gjennomføring av rehabilitering av framhuset og ombygging av låven. I tillegg har styret brukt mye tid på organisasjonsutviklingssaker, slik som omarbeiding av organisasjonsplanen med tilhørende instruksjer, fornyelse av mål- og utviklingsplanen og fornyelse av styrets årshjul.

Styret vedtok i oktober 2021 å inngå avtale med Nasjonalbiblioteket om digitalisering av alle «Heidarheim». Avtalen innebærer at alle hefter, med unntak for hefter utgitt de til enhver tid siste fire år, blir fritt tilgjengelige i Nasjonalbibliotekets digitale bokhylle på nettstedet nb.no.

For øvrig har styret i hovedsak behandlet rutinesaker og saker knyttet til programvirksomhet.

Organisering

Etter årsmøtet 2021 besto styret av følgende personer:

Leder:	Unni Kaupang
Styremedlem:	Lina Mørk
Styremedlem:	Jan-Erik Kristiansen
Styremedlem:	Aage Næss
Styremedlem:	Torhild Utklev
Styremedlem:	Reidar Bergene Holm
Styremedlem:	Kristian Hunskaar
1. varamedlem:	Per Dag Nordkvelde
2. varamedlem:	Gerd Lisbeth Nauf

Unni Kaupang trakk seg 23. september, og det gjenværende styret rekonstituerte seg 28. september med Kristian Hunskaar som fungerende leder, mens Per Dag Nordkvelde rykket opp som styremedlem. Aage Næss trakk seg 2. november, og i den forbindelse rykket Gerd Lisbeth Nauf opp som styremedlem. Ved den siste omarbeidinga av organisasjonsplanen besluttet styret at det skulle utpekes en nestleder blant styremedlemmene, og derfor har Reidar Bergene Holm vært nestleder siden 7. desember.

Styremedlemmene er styrets kontaktperson (SKP) overfor gruppene i de forskjellige avdelingene eller virksomhetsområdene (Tunet, Samlinger, Formidling, Arrangementer og Administrasjon). Årsmeldinga for de ulike avdelingene angir hvem som har fungert som SKPer.

Fellesinnsats/dugnad

Styret arrangerte 23. september møte med alle gruppelederne, og 21. oktober var styret vertskap for historielagets dugnadsfest. 28. november representerte styret historielaget ved julegrantenninga i Kvelde, som var et samarbeidsarrangement med Kvelde Vel og Kvelde Ungdomslag.

Historielagenes fellesforum

Det har ikke vært aktivitet i Historielagenes fellesforum i arbeidsåret 2021. Fellesforum er en sammenslutning av alle historielagene i Larvik kommune.

TUN

Styrets kontaktperson (SKP) for Tunet har vært Torhild Utklev. Tungruppa består av Einar Bergan, Arnkjell Borg, Kjell Odberg, Svein Tangen og gruppeleder (GL) Kristian Rød. Tungruppa har sammen med gjenstandsgruppa utgjort dugnadsgjengen hver onsdag i juni og i august til november. Gruppa har etablert ny landbruksutstilling på låven.

Tunkomiteen har hatt to planleggingsmøter i perioden.

Uteanlegg

Kristian Rød og Einar Bergan har hatt ansvaret for plenklippingen. Tungruppa har også bistått Hagelaget med vårdugnad. Det er gjort avtale med Roald Martin Gjone om leie av 4 553 m² kornjord nord og vest for Tunet, til avløsning av en eldre leieavtale. Arealet kan ikke bebygges, men skal plensås våren 2022.

Bygg og sikkerhet

Det pågår for tiden en planlagt oppgradering av Tunet (jf. Ombygging). Det er foretatt årlig kontroll av pulverapparater og varslingsanlegget på Tunet. Torhild Utklev er kontaktperson for brannvern.

Ombygging

Oppgradering av bebyggelsen på Tunet er igangsatt med Reidar Bergene Holm som prosjektleder og Asbjørg Holt Samuelsen som dugnadsleder, begge utpekt av styret. Av endringer i låven nevnes:

- Salens scene er fjernet og fødedøren flyttet, slik at bibliotek og saler får egne adkomster og rømningsveier.
- Veggene er beiset.
- LED-belysning er installert.
- Kopirommet er slått sammen med hallen, og rekkverk og håndledere er montert på trappa ned til arkivrommet.
- Et ekstra toalett erstatter det gamle kjølerommet, ettersom det er laget nytt kjølerom i kjøkkenet.
- Systua har blitt diverselager, mens grevlingrimmet er vevgruppas uoppvarmede lager.
- I biblioteket er databenk og låsbare skap satt opp på nordveggen, mens veggene er fylt med bokhyller.
- Vestre gang har fått et hyllelager langs sørveggen.
- Kjøkkenet har doblet arealet ved forlengelse mot nord, hvor det bl.a. er etablert nytt kjølerom. Kjøkkenet utstyres med gjenbrukt utstyr og nytt utstyr fra storkjøkkenleverandør.

Utleie og renhold

All utleie ble avlyst fram til august på grunn av covid-19, men noen faste leietagere har likevel vært på Tunet. Fra august har det vært utleid elleve ganger utover de faste leietakerne.

Faste leietakere i perioden har vært Hedrum Jeger- og Fiskerlag, Kvelde Bygdekvinnelag, Kvelde Hagelag, Larvik-Sandefjord Veteranvognklubb og Lions Club Hedrum. I tillegg kommer Tunets ukentlige aktiviteter med ulike kurs og grupper i historielagets regi.

SAMLINGER

Styrets kontaktperson (SKP) for Samlinger var Jan Erik Kristiansen t.o.m 7. oktober 2021 og deretter Per Dag Nordkvelde.

Gjenstandsgruppa

Åsta Herland, Ragnhild Tidemansen, Tor Bjørvik, Arne Solem, Finn Roligheten, Svein Sandene, Einar Bergan, Ove Holm (gruppeleder til september) og Asbjørg Holt Samuelsen (gruppeleder fra september) har vært medlemmer i gjenstandsgruppa. Åsta Herland og Ragnhild Tidemansen valgte å gå over til bildegruppa i løpet av perioden. Flere enn de nevnte har deltatt på ulike prosjekter.

Gjenstandsgruppa møttes på onsdager kl. 10–14 og hadde 21 samlinger i løpet av 2021. Disse varierte mellom planleggingsmøter, ryddeprosjekter, registrering av gjenstander og mottak. Høsten 2021 var det mye dugnadsarbeid i samarbeid med tungruppa.

Det største ryddeprosjektet har vært på låven. Der er gjenstander blitt sortert, noe er blitt kastet og redskap og annet er blitt sortert etter tema. Landbruk, skogbruk, laksefiske, fløting og Lågen har blitt vektlagt. Den lokale tilknytningen har vært viktig.

Det har blitt ryddet ute, spesielt gjenstander rundt smia. Det har vært til uvurderlig hjelp for gruppa at folk har stilt opp med traktorer, tilhengere og annen redskap.

I høsthalvåret var det dugnad hver onsdag. Der ble gruppa supplert med andre som har vært interesserte, og det har blitt utført et stort dugnadsarbeid med mellom 15 og 20 deltakere. Det har blitt ryddet, beiset, snekret og sortert i bøker, papirer og diverse.

Antall dugnadstimer er summert til ca. 1260, inkludert timer utført av personer som ikke har vært medlemmer av gjenstandsgruppa.

Mottatte gaver og gjenstander:

- Drakter og utstyr fra Barneleikarringen v/ Marit Jorunn Aakre.
- Kaffeservise fra 1943, tepper, duker og en gammel matrikkel fra Tore Johan Ringdal og Inger Mari Ringdal Nielsen.
- Høytalere, mikrofoner og høreapparat fra 1950-tallet fra Kvelde kirke.

Arkivgruppa

Jan-Erik Kristiansen har vært ansvarlig for arkivgruppa, som i 2021 ikke har hatt ytterligere medlemmer. Det er ønskelig med flere medlemmer i gruppa. Uten flere medlemmer har det ikke vært avholdt noen faste møter i løpet av året. De som har ønsket å se på diverse historisk materiale i historielagets arkiv, har fått hjelp på forespørsel. Historielagets arkiv har også mottatt materiale.

Det har i løpet av året vært diskusjoner om arkivets fremtid, nærmere bestemt om innholdet i arkivet fortsatt skal være i historielagets eie og oppbevares på Bygdetunet, eller om det skal overlates til Vestfoldarkivet. Etter drøfting i styret ble det besluttet at arkivsakene fortsatt blir på Bygdetunet, men det er behov for mer plass i arkivet. Ikke oppbevaringsverdig materiale, som eldre regnskapsbilag, skal derfor ryddes bort.

Microsofts Access databaseprogram benyttes for registrering av arkiver og innhold, og dette gir historielaget den nødvendige oversikten.

Personer og foreninger med lokal tilknytning er velkomne til å oppbevare sine arkiver i arkivet på Hedrum bygdetun.

Slektsgruppa

Jan-Erik Kristiansen har vært ansvarlig for slektsgruppa, som i utgangspunktet samles hver annen mandag kl. 17–20. Covid-19 begrenset aktiviteten, slik at det ble avholdt tre møter i vårhalvåret og sju møter i høsthalvåret. Antall fremmøtte var totalt 49, herav 13 besøk. Med en gjennomsnittlig møtedeltakelse på fem personer er slektsgruppa en liten, men hyggelig gruppe som ønsker flere deltakere.

Bildegruppa

Gruppa består av Reidun Ragnhildrød, Per Dag Nordkvelde, Elsa Herland, Ragnhild Tidemansen, Åsta Herland og Solveig Støvland (gruppeleder).

Gruppa har avholdt 29 møter og nedlagt ca. 490 arbeidstimer. Aktiviteten har vært begrenset av pandemien også i 2021; bl.a. var det ingen aktivitet i april. I tillegg innebar ombygginga at det ikke var aktivitet i halve november. Gruppa jobber med rydding og registrering. Ca. 90 nye bilder har kommet inn. Gruppa har fotografert en del gamle bilder som er veldig dårlige og som mangler i samlingen.

Kunst- og litteraturgruppa

Gruppa består av Runar Håkonsen, Per Dag Nordkvelde og Egil Hem (gruppeleder).

Gruppa har fra september gjennomført ca. 195 arbeidstimer. Gruppa møtes mandager kl. 9–14. Den har følgende ansvarsområder:

- Holmensamlingen
- «Heidarheim» (registrering og katalogisering)
- Alle bøker og skrifter som er i Hedrum historielags eie og som oppbevares på Bygdetunet

Holmensamlingen: Som følge av covid-19 har det ikke vært arrangert Holmenutstillinger. Alle kunstgjenstandene som Larvik kommune eier og som Hedrum historielag forvalter, er ferdig registrert. Det er utarbeidet eget kartblad for alle malerier og skulpturer. Tegninger, dikt og fysiske gjenstander etter Hans Holmen er registrert. Det som gjenstår, er katalogisering av alle malerier som historielaget selv eier, deriblant noen Holmen-arbeider.

Per Dag Nordkvelde og Runar Håkonsen har gjort et omfattende arbeid med å spore opp og fotografere Holmen-arbeider, vesentlig skulpturer og gravminner over store deler av Østlandet. Det er et mål for gruppa å få katalogisert også disse funnene. Om denne katalogen skal inngå som en del av historielagets øvrige katalogisering, blir en avtale mellom partene.

«Heidarheim»: Gruppa har ingen deltakelse i eller innflytelse på innhold og utgivelse av «Heidarheim», men konsentrerer seg om registrering og katalogisering. «Heidarheim» er ferdig registrert og samlet i fire permer, plassert henholdsvis på biblioteket og på lager i kjelleren. Én perm plasseres sentralt i bokreolen i hallen. Gruppa foreslår salgsfremmende tiltak for å redusere et stort lager. Gruppa ønsker at tids-skriftet gjøres mer tilgjengelig, f.eks.

ved omtale på lagets hjemmeside. «Heidarheim» er søkbar i Word og Excel og er katalogisert slik:

- A. Utgivelsesår fra 1964/65 fram til d.d.
- B. Alfabetisk innhold etter forfattere.
- C. Alfabetisk etter temaer med titler
- D. Temaer alfabetisk plassert etter årganger
- E. Nekrologer / minneord

Bøker og skrifter: Kunst- og litteraturgruppa katalogiserer og registrerer alt skriftlig arbeid som er i historielagets eie, og som befinner seg på Bygdetunet. Unntatt fra dette er bøkene i «Skolestua» og enkelte bøker som måtte befinne seg andre steder, f.eks. i hovedhuset.

Gruppas arbeid omfatter:

- a) «Heidarheim» (se over)
- b) Samling av religiøs litteratur, bl.a. en rekke gamle Bibler.
- c) Deler av den første folkeboksamlingen i Hedrum, som utgjør ca. 200 bind. Samlingen er registrert, og gruppa ser for seg at en mer systematisk oversikt vil bli tilgjengelig i løpet av 2022.
- d) Alt annet skriftlig arbeid i form av bøker og skrifter er delvis ferdig registrert. Dette er bøker/skrifter som er samlet gjennom lengre tider, men som det aldri er laget noen systematisk oversikt over. En rekke bøker er også gaver. Her nevnes spesielt den store tilgangen av bøker fra Tor Bjørvik. Dette utgjør en stor verdi for historielaget.

Bøkene er plassert i arkivkjelleren ut fra en egen plasseringskode. Det er også opprettet et depot på 1–3 eksemplarer av hver bok, som ikke skal selges, men forbli historielagets eiendom i ubegrenset tid.

Arbeidet med å registrere alle bøkene i *biblioteket* er i avslutningen. Bøkene er registrert etter *emner/temaer*, alt etter innhold. Det er opprettet i alt 26 ulike emner/temaer med fargekombinasjoner. Hver bok får en ryggmarkering som viser nummer og fargekode. Det utarbeides alfabetiske, søkbare kataloger i Excel ut fra nummerrekkefølge, tema, forfatter og tittel.

FORMIDLING

Styrets kontaktperson (SKP) for Formidling var Kristian Hunskaar t.o.m. 7. oktober 2021 og deretter Jan-Erik Kristiansen.

Kulturskrinet

Årets Kulturskrin ble preget av den fremdeles pågående pandemien, men med fleksibilitet fra formidlere, kommunens kulturkontakt og skolene kunne Kulturskrinet gjennomføres. Skolene kom på besøk fem dager i uke 17, fire dager i uke 18 (fri på torsdag) og to dager i uke 19 (mandag og tirsdag).

Det deltok 485 elever fra 14 skoler, mens 15 personer deltok fra historielaget. Det var viktig å overholde smittevernregler, og de forskjellige skolene ble derfor holdt adskilt fra hverandre. Informasjon, spisepauser og avslutninger ble holdt utendørs på Tunet, og det ble holdt avstand mellom formidlere og elever/lærere. Unntaket var to dager med regn, hvor programmet ble gjennomført innendørs, men fremdeles med de forskjellige skolene adskilt. Programmet fulgte

samme mal som tidligere år, med fire grupper som roterte mellom stasjonene. Det ble lagt vekt på at formidlerne skulle føle seg trygge med de smittevernreglene som man var blitt enige om.

Årets Kulturskrin ble godt gjennomført og fleksibiliteten til alle impliserte berømmes. Det har vært et trasig år for elevene så alle involverte var glade for at de fikk avviklet en annerledes dag. Det var mange positive tilbakemeldinger fra elever og lærere. Det ble ikke avholdt evalueringsmøte. Det er avtalt med kulturkonsulent Anne Bente Korssjøen Johnsen i Larvik kommune at Kulturskrinet 2022 skal avvikles i perioden 25. april–13. mai med fri på onsdagene.

Kurs

Det var planlagt fire kurs i 2021, men kun vevkurset med ni deltakere ble gjennomført. Flisfatkurset, malekurset og treskjæringskurset ble avlyst. Det var påmeldt til sammen 18 deltakere til kursene som ble avlyst. Men på grunn av den pågående pandemien ble kun vevkurs med 9 deltakere gjennomført.

Heidarheim

Historielaget utga i slutten av juni 2021 det 29. ordinære nummer av «Heidarheim». Heftet var denne gang på 160 sider og ble trykt i 600 eksemplarer. Aage Næss sto for tilrettelegging og utforming og BK Grafisk AS sto for trykking. Redaksjonen har bestått av Åsta Herland, Tor Bjørvik, Eigil Wessel, Tore Seierstad og Odd Bjerke.

«Heidarheim» finansieres av annonseinntekter (i 2021 kr. 43 000,-) og salg i Larviks bokhandler, ved arrangementer og ved henvendelser til historielaget. Utsalgsprisen i bokhandelene er kr. 250,-, mens utsalgsprisen på TUNET er kr. 200,-. Trykkeutgiftene var i 2021 kr. 64 500,-.

Kulturminner

Hedrum historielag har ansvar for elleve kulturminner/tiltak som er opplistet nedenfor med navn på de ansvarlige for hvert enkelt kulturminne/tiltak. Arne Solem var gruppeleder i 2021, men fortsetter ikke i vervet.

- Lunden gravfelt: Arne Solem, Svein Tangen, Arne Hellenes, Arnkjell Lofstad og Kristian Røed. Det ble ryddet og slått fem ganger i løpet av sommeren. Feltet fremstår som meget fint og ryddig. Informasjonstavla ved inngangen til feltet er ikke skiftet, til tross for at dette ble anbefalt allerede i 2020 (fylkeskommunens ansvar).
- Røvern bygdeborg: Arne Solem
- Hagenes hammerverk: Morten Brattås
- Vestby potetkjeller: Tunkomiteen
- Furulundsetra: Grønn omsorg v/ Gunn Tove og Knut Martin Furulund. Nødvendig tjæring av hus er utført.
- Majorstua: Sverre Hvarnes og Rolf Lofstad
- Flommerker ved Hvåra bru: Aud og Nils Moe. Lasse Støvland har rensket/vasket fjellet og frisket opp merkingen. Kulturminnet fremstår som meget fint og ryddig.
- Haugen sag og mølle: Hans Olav Holt. Rydda av Aud og Nils Moe.
- Tjuvhelleren: Peder Kristensen og Egil Pettersen
- Stordalen: Ingen ansvarlig er spesielt utpekt. Ansvarer ligger på laget v/styret.
- Bommestad veiminne: Hedrum barneskole v/kontaktmann Ola Lunde. Skolen har ryddet i henhold til avtale. Meget ryddig og fint.

ARRANGEMENTER

Styrets kontaktperson (SKP) for Arrangementer var Unni Kaupang t.o.m. 23. september 2021. Fra 7. oktober har Gerd Lisbeth Nauf og Torild Utklev vært kontaktpersoner.

Arrangementene har blitt bekjentgjort via SMS, Facebook og historielagets nettside hhl.no. Åpne arrangementer har vært annonsert i Østlands-Posten.

Gundas stuer

Det ble arrangert søndagsmiddager i Gundas stuer 27. juni, 11. juli og 25. juli. Til sammen 70 gjester kom på disse søndagsmiddagene. På grunn av smittevernet var påmelding nødvendig.

Møter/fester

Gjennom det meste av året var det restriksjoner på grunn av covid-19. Det ble derfor søkt etter mindre tilstelninger med påmelding.

Lørdagskvelder på tunet

Lørdag 3. juli: Antikviteter og snurrepiperier med auksjon

Lørdag 17. juli: Slåttegrøt og dans med Lardal Seniordans

Lørdagskveldene hadde til sammen ca. 100 gjester.

Medlemsmøter

9. september: Orienteringssaker og annet som ikke kunne gjennomføres på det digitale årsmøtet

21. oktober: Dugnadsfest

Temamøter

16. september: Tradisjonsmat v/Unni Kaupang

11. november: Folketellinga 1920 v/Kristian Hunskaar

Strikkekafeer

2. september med «Garnfeene»

7. oktober med «To rette og en vrang»

4. november

Førjulskaffe

5. desember: Underholdning ved Bjørn Bergene, som leste fortellinger fra bøkene sine, og ved Katerine Nybakken, som fremførte folkemusikk og akkompagnerte til allsang med julesanger.

Sommeråpent

Årets sommeråpent-program ble svært begrenset; det var kun én aktivitet i regi av veteranbilklubben.

Onsdagsturer

Onsdag 16. juni: Tur til Berit og Arnkjell Borg på Bonnegolt

Torsdag 29. juli: Olsok ved Hedrum kirke i samarbeid med Hedrum menighetsråd

Onsdag 11. august: Tur til Surte og Nordkveldesetrene med Tor Bjørvik

ADMINISTRASJON

Styrets kontaktperson (SKP) for Administrasjon var Lina Mørk, som også har vært styrets sekretær. Rollen som SKP Administrasjon ble opprettet ved siste endring av styrets organisasjonsplan 11. oktober, som trådte i kraft fra styremøtet 7. desember, og omfatter sekretærfunksjonene, oppfølging av regnskap og budsjett og kommunikasjon. Aage Næss var styrets kontaktperson (SKP) for Kommunikasjon, inntil han gikk ut av styret i forbindelse med styremøtet 2. november. Hans S. Gjone har vært regnskapsfører.

Medlemmer

Hedrum historielag hadde 475 medlemmer pr. 31. desember 2021.

Æresmedlemmer

Hedrum historielag har følgende æresmedlemmer; utnevnesår i parentes:

- Sofie Steinsholt (2005)
- Tor Bjørvik (2008)
- Odd Bjerke (2012)
- Johan Paulus Vallestad (2012)
- Kolbjørn Næss (2016)
- Ragnhild Tidemansen (2016)
- Egil Hem (2019)
- Kristian Røed (2020)
- Hans Sørensen Gjone (2020)
- Solveig Støvland (2021)

Regnskap og finans

Regnskapet for 2021 viser et overskudd på kr. 22 167,49 etter at det er foretatt en avsetning til ombyggingen av Bygdetunet med kr. 910 000,-.

De innvilgede og utbetalte tilskuddene til ombyggingen av avsatt på egen konto. Saldo pr. 31. desember 2021 er kr. 1 052 590,78. I tillegg foreligger et tilsagn på kr. 400 000,- fra Sparebankstiftelsen DNB til ombyggingen av kjøkkenet.

Gaver og fonds

Tore Kaupangs minnefond:	kr. 31 587,63
Gavefond:	kr. 69 958,74